

MLADÁ NA MALÝ

30.6.2014

5

VÝSLEDKOVÁ LISTINA MLADÉ SCÉNY 2014

Lektorský sbor ve složení Jiřina Lhotská, Petr Váša a Vladimír Fekar udělil tato ocenění:

CENA ZA INSCENACI

MEDVĚD!?! souboru Bubliny, Dramatická školička Svitavy

JEDNO SLOVO ZA DRUHÉ souboru Mladivadlo, ZUŠ Litoměřice

A TEĎ TU TVOU SLABOMYSLNOU... souboru ZUŠ Jižní Město, Praha 4 Kunratice

CENA ZA SCÉNIKÝ KONCEPT

LANUGO souboru Liberi in utero, ZUŠ Iši Krejčího, Olomouc

CENA ZA SOULAD TÉMATU, PROSTORU A HERECKÝCH PROSTŘEDKŮ

HODINA PRAVDY souboru Blazeování, Ostrava

CENA ZA TANEČNÍ ZTVÁRNĚNÍ

KOHO CHLEBA JÍŠ, TOHO PÍSEŇ ZPÍVEJ souboru Taneční a pohybové studio Magdaléna o. s., Rychnov u Jablonce n. N.

Do programu Jiráskova Hronova 2014 lektorský sbor nominoval tyto inscenace:

1. blok představení

A TEĎ TU TVOU SLABOMYSLNOU..., ZUŠ Jižní Město, Praha 4 Kunratice

Z@VISLÁCI, Torzo na druhou, ZUŠ Turnov

2. blok představení

MEDVĚD!?!, Bubliny, Dramatická školička Svitavy

LANUGO, Liberi in utero, ZUŠ Iši Krejčího, Olomouc

JEDNO SLOVO ZA DRUHÉ, Mladivadlo, ZUŠ Litoměřice

Jednabáseň, ZUŠ Jižní město, Praha: A teď tu tvou slabomyslnou...

CHTĚLI JSME NĚCO NITERNĚJŠÍHO

Rozhovor se souborem

V kolik jste šli spát?

Jakub: No to je těžký, protože existuje oficiální verze pro naši vedoucí, a pak máme tu pro všechny ostatní.

Anička: To je tajný...

Julie: Šli jsme spát v deset.

Museli jste se poprat s „post-přehlídkovým“ publikem. Vám se ale podařilo je probudit. Čím to?

Julie: Měli jsme z toho strach, že už budou všichni unavení a sál bude poloprázdný. Nakonec to vyšlo perfektně.

Anička: Dali jsme do toho hodně srdíčka. /smích/ Publikum bylo výborné.

Jakub: I když to bude možná znít moc odborně, ale podle mě je to tím, že přinášíme něco aktuálně. Není to nějaké drama staré 50 let, které o nás nic nevypovídá.

Víky: A samozřejmě to není zatěžkaná hra.

Julie: Za námi po představení přicházeli další režiséři a vedoucí, kteří děkovali za tak otevřenou výpověď. Bylo to o nás. Není to nic smyšleného, jsou to vážně naše výpovědi.

Jakub: A dozví se fakt hustý věci, pikantnosti. Já nevyprávím na setkání, že jsem buzerant.

Víky: A přijde mi, že se s námi také mohou ztotožnit. Každý má nějaké problémy...

Julie: ...a je příjemné, když se z nich dokáže vypovídat.

Co vás motivovalo k tomu takto o sobě vypovídat?

Víky: My jsme si asi před třemi lety psali autorskou inscenaci. Tehdy nám bylo něco kolem patnácti, šestnácti a řešili jsme úplně jiné, z dnešního pohledu povrchní, problémy. Téma bylo láska... nebo víra.

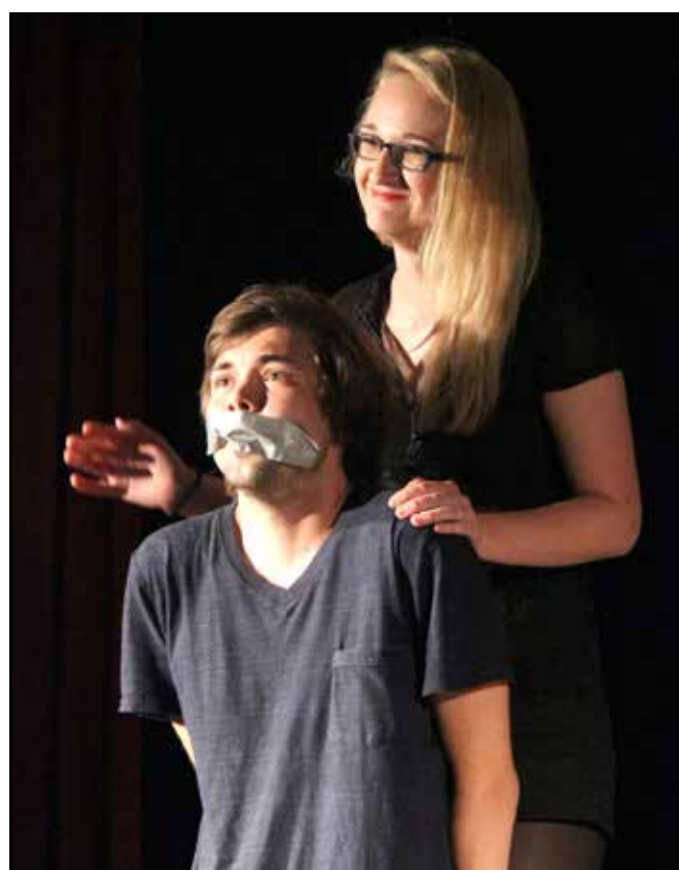
Jakub: Bylo to naivní...

Víky: Zkrátka jsme se pokoušeli vyjádřit se obecně o velkých tématech, zatímco teď to bylo spíš o tom, sepsat něco, co vypovídá o nás, jací jsme.

Julie: Chtěli jsme něco niternějšiho.

Anička: Vlastně šlo o takovou terapii.

Julie: My jsme se při tvorbě téhle hry neskutečně poznali. Sblížilo nás to. S některými problémy jsme se dokázali smířit,

přenést se pře ně.

Anička: A jsme osobnostně už taky dál. Kdybych to psala teď, zase by šlo o jiné problémy.

Kdy jste naposledy mleli z posledního?

Všichni: Dneska!

Víky: Těsně před představením.

Julie: Dokonce se jednu chvíli zdálo, že se někdo pozvrací.

Anička: Zkouška byla kritická. Jen jsme leželi a vstřebávali sílu a energii jeviště. /smích/

Kristiáne, co bys poradil mně, jakožto člověku bez jakéhokoli tanečního nadání... Jak můžu začít tančit?

Kristián: Každý to má, podle mě, v sobě... Někde to tam je...

Anička: Zvlášť černoušci!

Julie: Z Afriky. /smích/

-vim-

RECENZE

PŘEŽUŠTĚNÁ EXPOZICE

Kolektivní zpovědi hereckých osobností, prezentujících své vlastní životní postoje a neurózy na jevišti, jsou bezpochyby líbivou záležitostí vyžadující notnou dávku exhibice a rovněž odvahy. K této osobností prezentaci, ještě navíc v kolektivním duchu, se dá přistupovat různými způsoby. Terapeutický přístup k životnímu traumatu, nebo i původu vede k tomu, že se aktér obrací ke zkušenostem z vlastní minulosti a motivy z ní převádí a porovnává se svou aktuální situací. Odlišným způsobem se pak dá přistupovat ke srovnávání stávající společenské situace v konfrontaci s jinými aktéry, takže může na scéně vzniknout společná generační výpověď odlišných osobností. Scénované zpovědi souboru Jednabáseň ZUŠ Jižní Město krácejí někde mezi těmito dvěma formami. Nelze tvrdit, že by jednotlivci pětičlenného souboru neměli co říct. Věk není podmínkou pro to, aby herec dokázal předvést dobrou existenciální analýzu sebe sama.

Problém spočívá v tom, že všech pět aktérů je vedených ke zveličování marginalit v jejich jinak spokojených životech. A mohu v tomto případě mluvit o spokojených životech, protože po zhlédnutí inscenace A teď tu tvou slabomyslnou už rámcově vím, co je těchto pět mladých lidí zač. Sdělili to mi to z jeviště sami, ochotně, vědomě a skoro bez příkras. Všichni jsou krásní, pohybově i rétoricky čistí a jejich vlastní výpovědi značí, že vedou ve svém věku bohaté a do budoucna nadějně životy. I pýcha chvílemi zavanula sálem.

Režijní pedagogické vedení Evy Hodinové však tlačí do popředí záležitosti týkající se tří členů souboru a související se společenskou netolerancí. Herec s patrnými africkými kořeny, dívka s partnerými asijskými kořeny a homosexuální

mladík hovoří s upřímným nadhledem o podivném společenském přijetí těchto skutečností. Jejich závěrečná prohlášení, kdy divákovi sdělují, že se spokojeně vyrovnávají s tím, jací jsou, a mají rádi sami sebe, na mě působily uměle. Přístup Evy Hodinové k jejím svěřencům a dramaturgii inscenace (a vycházím teď hlavně z programové anotace: „Černoušek, Vietnamka, dvě blondýny s dramaticky černými obroučkami dioptrických brýlí a student biologie - gay“) připadají mi, že přilévají olej do ohně, místo aby napomáhaly zvýšení tolerance. Většina festivalových diváků si kvůli Hodinové dramaturgické koncepci nebude pamatovat jména jednotlivých herců, kteří se zpovídali. Viki Tranová tak zůstane „tou vietnamkou“, Kristián Mensa „tím černým co tak pěkně tančil“, Jakub Chvojka „tím gayem“, Julie Dudová „tou první blondýnkou, které vadí rozvrh“ a Anna Šipková „tou druhou blondýnkou, co má problém ve vztazích“. Všechno jen kvůli tomu, že je takto Hodinová ve svém režijním pojetí prezentuje. Dovolil bych si to označit až za známku hyenismu, který bohužel může hrozit každé Základní umělecké škole.

Opominu-li však morální výtky, tak je pohybová složka nápaditá a přesná, jednoduchost výpravy přirozená a působivá a ústní projev celé pětičky naprosto bezchybný (Tranová má skutečně nádhernou češtinu). Nadšení sdílené celým festivalovým publikem včetně lektorského sboru přijde mi pochopitelné, zneužívání výjimečnosti původu a sexuální orientace v žádném případě.

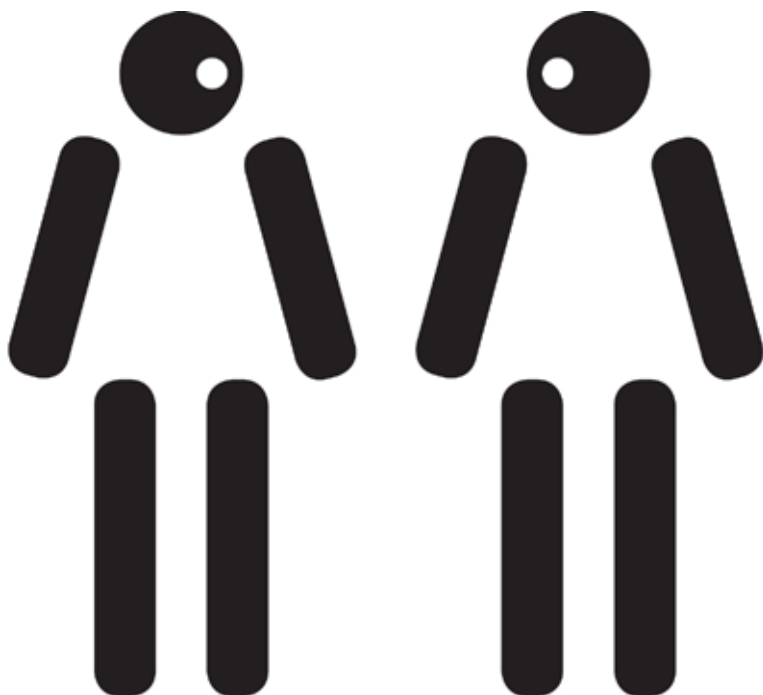
P.S.: Tvrdí-li V.T., že by byla ráda, aby ji lidé oslovovali jejím vietnamským jménem, nemyslím si, že by měla dovolit, aby se v programu objevila počeštěná verze.

Otto Linhart

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

DISKUSE O INSCENACI:

Byli jsem dojatí, shodují se na úvod diváci. Dojetí vycházelo z osobních výpovědí i z nadhledu, s nímž byly podané. Krásná mluva a skvělý tanec, chválí další diskutér. Často se stává, že představení o stereotypch se je snaží vyvracet dalšími stereotypy, a tím je vlastně podporuje. Tady někdo konečně se stereotypy pracuje tak, že nevytváří nové, zní z publika. Pochvaly se dostává i vedoucí souboru: je hercům velkou oporou, zaznívá několikrát. Další divačka chválí jednoduchost a čistotu použitých prostředků: všechno bylo velmi přirozené, všechno jsem jim věřila. Petr Váša pokračuje v „závědech ve chválení“. U brilantních vystoupení mívá podle něj divák po prvních výstupech strach, jestli to dál nebude slabší. To se nestalo, říká Váša. Z představení šla energie, každé gesto, každá akce, kromě toho, že byla dobrá, v sobě měla „nápřah“, něco, co se do nás otiskne. Podobné představení by mohlo být „úplně blbé“, ale soubor se vyhýbá všem nástrahám kýče, říká. Pro Jiřinu Lhotskou bylo představení hlubokým nejen divadelním ale i lidským zážitkem. Uvědomovala jsem si, jaká nesmírná práce v hledání vás samotných spolu s režisérkou tomu musela předcházet, říká lektorka. Režisérka podle ní dokázala z výpovědí herců vytvořit mozaiku, která byla na správných místech „shazovaná“, rytmizovaná, ironizovaná. Mírný problém nastal na konci, kdy herci přijdou s vlaječkami, dodává lektorka. Vladimír Fekar na jevišti viděl pět sugestivních osobností, u kterých se za malou chvíli dozvěděl všechno. Byl to velmi krásný zážitek. Důležitá je i dramaturgie, která určila pořadí jednotlivých výpovědí – její změna by úplně změnila vyznění inscenace. Zároveň to není psychoterapie, výpovědi se nám podávají výsostně divadelní formou, dodává lektor.

RECENZE

KAŽDÝ MÁME PROBLÉM

Konečně! Poslední den festivalu jsme se dočkali opravdu generační výpovědi. Pražský soubor Jednabáseň Evy Hodinové přivezl pozoruhodnou skládanku výpovědí A teď tu tvou slabomyslnou... Zvláštní název, zvláštní soubor. Zdálo by se, že pro pětici mladých lidí, rozdílných barev pleti, a tedy bezpochyby různého rodinného zázemí, tahle zkušenost – totiž vyjít před diváky s velmi osobními problémy - jistě nebyla lehká. Ale kdo tuhle partu pozoroval během festivalu, viděl, že jejich vztahy nejsou uměle vybudované. Prostě se tak dobře sešli a funguje to. V době, kdy se neustále diskutuje o rasismu, předsudcích, nutné pozitivní diskriminaci, a uměle se vytváří snaha potlačit nejružnější společenské stereotypy a klišé (čímž se samozřejmě vytvářejí klišé nová), je pro mě úplně úplným zjevením poznání, jak prostě a jednoduše to může fungovat. Každý z těch pěti má svůj velmi silný příběh, své handicap, ale i pozoruhodnou osobitost. Pojmenovávají nejružnější důležité věci, které hrají v životě a vztazích dětí, ale i dospělých, důležitou roli. Těch pět je dokázalo podat s drsnou otevřeností a upřímností, ale zároveň s určitou nadsázkou a humorem. Tímto lehkým shobením se jim daří zabránit sentimentu a banalitě, aniž by důležitost jakéhokoli konkrétního osudu byla upozaděna. Celek tak působí vyrovnaně a kompaktně. Střídání monologů, dialogů i sborových, lehce choreograficky zpracovaných scén, má

dobý temporytmus, a tak máme pocit, že to celé plyne naprosto přirozeně. Přitom je jasné, že za tím vším je nejen dlouhá práce protagonistů, ale také velmi promyšlená koncepce celku. Prostě, je to přesně to, co člověk na festivalu Mladá scéna očekává.

Jana Soprová

Torzo na druhou, ZUŠ Turnov: Z@visláci

MOJE MÁMA MI PÍŠE PO FACEBOOKU

Rozhovor se souborem

Text jste si psali sami. Řekněte něco o tom, jak vznikal?

- Původně jsme chtěli pracovat s 'bravíčkem', ale nakonec jsme skončili u Facebooku. A pomocí Facebooku vznikal i samotný text – sdíleli jsme tam všechny svoje nápady a podněty, posílali tam natočené scénky a společně tu i psali text.
- Všechno vznikalo na základě improvizací.
- A třeba většina statusů jsou opravdu autentické věci, které psali moji "přátelé". Mám tam pár hodně zvláštních lidí, někdy je fakt nechápu. /smích/ Ale aspoň posloužili jako inspirace, takže si je tam asi nechám. /smích/
- Vycházeli jsme hlavně z příběhu holky a kluka, kteří si spolu píšou. Na to se pak nabalovalo všechno ostatní.

A jaké to je hrát jako poslední?

- No, strašný.
- Dneska se v noci všichni nejvíc bavili a my jsme museli jít spát.
- Je to fakt nejhorší přežít tu přehlídku a dožít se toho vystoupení na konci.

/rozdírá se nevázaná diskuse o Facebooku/

- Jako pak je zlo, kdy si založí Facebook vaše máma, přidá si vás do přátel a kontroluje nás.
- Proto jsem jim zakázala založit si Facebook.
- Moje máma má třeba Facebook a když něco potřebuje ve vedlejší místnosti, tak ne že by mě zavolala: „Pojď sem prosím.“ Ale napíše mi to po Facebooku.
- Ona to je docela nemoc generace těchto čtyřicátníků.
- Úplně třeba zabíjím někoho, kdo má nahlas Google Messenger a teď mu to píská na celý vlak. To si vždycky říkám, že bych ho pozvala na naše představení.
- Ale má to samozřejmě svoje výhody, když se potřebujeme na něčem domluvit. Nebo tam potkávám lidi, které jsem neviděla dvacet let.

My patříme ještě do té šťastné generace, která není facebookem poznamenána od začátku.

- Ale já to nevidím tak pesimisticky, jako tady holky.

Já si taky myslím, že dnešní děti v dospělosti pochopí, že jim něco schází.

- Ale ony nemají to srovnání.
- Kdy přijdou v životě ty momenty, kdy si řeknete, že teď ten Facebook opravdu nepotřebujete?
- No třeba tady, na Mladé scéně.

A kdybyste měli porovnat atmosféru na facebooku a na Mladé scéně?

- No, tak to je samozřejmě úplně jiný.
- Lidi tady jsou neuvěřitelně otevření, usmívají se. Parádní je i to, jak se tu třeba večer hraje na kytaru.
- Herci jsou obecně takoví.

-luč- -jam-

RECENZE

ZLÝ SEN MARCA ZUCKERBERGA

Sociální síť Facebook funguje deset let, množství aktivních uživatelů přesahuje jednu miliardu. V inscenaci Z@viláci souboru Torzo na druhou ZUŠ Turnov hraje sedm lidí. Slovo facebook nepadne ani jednou.

Turnovská inscenace na mě obzvlášť ze začátku působila jako prvoplánová výchovná aktovka proti nebezpečnostem a nástrahám sociálních sítí a z nich vypývajcího brainwashingu, určená pro generaci ještě mladší, než jsou sami aktéři. Její další vývoj šel naštěstí kvalitativně nahoru. Je pravdou, že některé prostředky (například monotematické, rádobý sborové písňové party, přehnaně slušné nekonfliktní vyjadřování nebo na první pohled průhledné moralizování) by si skutečně mohly zadat s mormonskou divadelní agitkou. Jelikož však celý příběh končí špatně, nevyhýbá se trefnému humoru a je souborem precizně a upřímně sehrán, dostává se inscenaci nesporných uměleckých kvalit.

Výprava se všemi detaily ladí scénu i mladé herce do modrobílě. Z té občas vynikne oranžová mikina jediné nezrobotizované postavy Zuzany. Kartónové znázornění emotikonů a zdvižených palců dokáže divákovi připomenout znepokojující nevyhnutelnou působnost

zdanlivě neškodné sociální sítě. Herci velmi dobře mimicky ztvárňují uživatelskou vyprázdněnost. Nesnadné kolektivní scény mají přesný timing a inscenace prakticky nemá hluchých míst.

U čeho bych se pozastavil, je využití novely Alchymista spisovatele Paula Coelho, coby protipólu odosobněné sociální sítě. Kniha přechází z rukou postavy Zuzany do rukou představitelky hlavní role a zpět. Globální sláva této novely (která mi je mi ojakživa protivná, stejně tak jako její glorifikace) možná u mladé generace představuje onu uměleckou oduševnělou čistotu, zdá se však jakoby si tvůrci nevědomovali, že sám Coelho je jedním z osobností přizívající popud k nepřemýšlení, navíc v součinnosti se sociálními sítěmi. Pokud chtěli autoři využít publikaci, která by představovala opak toho, před čím varují, nebyl Alchymista tou nejlepší volbou. Mimochodem stávající počet fanoušků spisovatele Paula Coelho činí k 29. červnu 2014 přes jedenadvacet milionů.

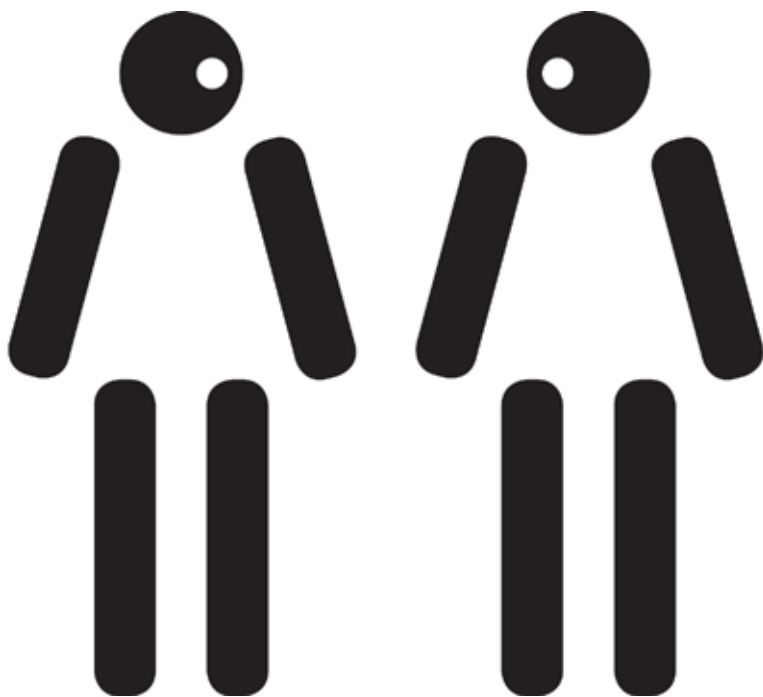
Z@vislákům dávám lajk, ale sdílet nebudu. Naopak budu o to více uvažovat o zrušení vlastního facebookového profilu.

Otto Linhart

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací bleskových reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

DISKUSE O INSCENACI:

Dojmy z představení? Smál jsem se, ale zároveň mě to strašně štvalo, jak to bylo přesné, shrnuje jeden divák. Chválí i nečekaný konec, který neskončil happyendem. Postřehy byly přesné, nebyly jen vymyšlené pro pobavení, ale podobné lidi všichni z Facebooku známe, dodává další diskutér. V představení bylo téma a sdělení, ale nebylo dotažené do tak autentické podoby, jako v předchozí A teď tu tvou slabomyslnou, zní z publika. Protikladem „facebookových lidí“ je v představení opačný extrém - dívka, která sleduje čistě artové filmy atd. Silnější by bylo, kdyby soubor nabídl něco, co by nebylo takto „na první dobrou“, dodává divačka. Diskutuje se o hudbě v předělech: někomu její prostoduchost vadila, jiný divák ji chválí, protože byla kontrastem k textu. Pokud příběh vezmeme jako moderní pohádku, se zjednodušenými postavami a mravním naučením, dává všechno smysl, upozorňuje Vladimír Fekar. Kdyby se soubor chtěl tématem závislosti zabývat hlouběji, asi by scénář napsal jinak a pohádka by vlastně nestačila, dodává. Petru Vášovi se někdy po druhé písničce z představení trochu ztratilo tempo, ale v celku byl spokojený. Neřekl bych, že to je pohádka, ale moralita, říká. A rozehrání do „černobílého“ principu v žánru morality nevádí, dodává. Jiřina Lhotská představení vnímala jako milou smutnou legraci. Virtuální svět, který je často plný nedospělosti, dává dětem falešnou suverenitu, na jejíž faleš si každý musí přijít sám. V inscenaci často dost dobře nefunguje temporytmus, padá hlavně v předělech, říká lektorka. Představení pro ni mělo několik konců – třeba předání náramků už pro ni bylo zbytečné. Respektuju ale, že k němu došlo, dodává.

RECENZE

JÁ TI TO LAJKNU

Úplně poslední představení festivalu - Z@visláci souboru souboru Torzo na druhou z Turnova, přišlo s tématem, které nutně osloví každého mladého. A to i toho, koho není na facebooku. Je to tak, že se dnes ve společenském životě mladých bez sociálních sítí neobejdete, a musíte se k nim nějak postavit. To, zda jste na facebooku, a kolik máte přítel, prostě JE důležité. Pokud tam nejste, patrně k tomu máte nějaký silný důvod. Samozřejmě, že toto téma, dnes už mnohokrát zpracované, má své klišé a stereotypy, neboť facebooková komunikace je právě o nich. Ale také velmi silně vypovídá o dnešních mladých - o nesmělosti, osamělosti, o touze sdílet pocity, názory a zážitky (jakkoli se nám můžou zdát banální), ale i o neschopnosti, neochotě či studu komunikovat jinak. Jestliže jsme na začátku této novodobé pohádky konfrontováni s přátelstvím dvou dívek, z nichž jedna je silná nonkonformní osobnost, s výlučnými koníčky a zájmem o alternativní způsob života, a druhá, zjevně nejistá, s nevyhraněnými zájmy, je to model z minulého století. Zatímco skupina modrobílých, tedy těch zapojených v síti, představuje ať už v kladném či záporném slova smyslu současnost, resp. budoucnost. Mohou působit jako jakýsi antický chór, či chcete-li, pohádkové bludičky, které lákají naši hrdinku do hlubin, jinými slovy ke konformnímu, pohodlnějšímu, a méně psychicky

náročnému způsobu existence. Samozřejmě, že stereotypy spojené s facebookovou komunikací mají i své humorné stránky, které je zábavné sledovat (zvláště, jsou-li doslova roboticky synchronizovány. A je-li s všudypřítomnými klávesnicemi zacházeno s takovou invencí jako zde). Na jedné straně tedy ukazují, jak je zrádné nechat se pohltit davem, na straně druhé ovšem i to, že svým způsobem jsou vlastně jakýmsi lékem či drogou proti osamělosti. Jestliže na konci i ta poslední solitérka rezignuje, je to proto, že nechce být sama, nikoli proto, že by změnila mínění. A domyslíme-li to dále, může to být právě ona, kdo (pokud nevymění banální výměnu informací na facebooku za všechny své zájmy) může tyhle facebookové přátele nenápadným způsobem ovlivnit, či informovat o věcech zajímavých. To jsem ale došla ve svých úvahách příliš daleko... V tomto představení jde především o to, ukázat jednoduchou formou modelový příběh „dobra a zla“. A to se, dle mého, povedlo s příjemnou hravostí, energií a vtipnou nadsázkou. Svým způsobem je to také důležitá výpověď o mladé generaci. A my jen můžeme uvažovat tom, jak tohoto způsobu komunikace využít k dobrým věcem.

Jana Soprová

Kdo páchal Mladou na malý?

Honza Mrázek, Lukáš Černý, Vítek Malota (redaktoři)
Petra Jirásková, Jana Soprová, Otto Linhart (recenze)
David Slížek (foto a zlom)